

Mesebeli Afrika - 25 éve kínozza az embereket a gyilkos tó

2011 február 03. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

A kedves Olvasók közül hányan tudják, hogy miről is híres (vagyis inkább hírhedt) a kis kameruni tavacska, a Nyos-tó? Csak kevesen. Nem mai történet az igaz, de a jelenlegi helyzetet és a fejleményeket figyelembe véve elképzelhetjük, hogy hamarosan ismét visszakerülhet a térképre ez a kevesebb, mint kettő négyzetkilométeres krátertó.

A teljes képhez tudni kell a Nyos legfontosabb sajátosságát, mégpedig azt, hogy a tó az inaktív Oku vulkán oldalában fekszik, hatalmas mennyiségű megszilárdult lávával, amelynek zárt üregeiből folyamatosan szén-dioxid szivárog a vízbe (remélem jól fogalmaztam, és a geológusok sem fogják a fejüket), ezáltal pedig az egész tó rendkívül telített szén-dioxiddal, főleg az alsóbb vízrétegekben.

Ez egy rendkívüli természeti jelenség, még két hasonló tó van a világon, a Nyos-tótól nagyjából száz kilométerre fekvő Monoun-tó, és a sokkal ismertebb Kivu-tó Kelet-Afrikában. Általában a hatalmas szén-dioxid tartalom nem okoz gondot, és stabil a tó "szerkezete", de ha az alsóbb rétegekben túl nagy mennyiségű szén-dioxid gyülemlik fel, majd bármiféle apró földrengés, vulkanikus esemény történik, akkor bekövetkezhet az, ami 1984-ben a Monoun-tónál, és 1986. augusztus 21.-én a Nyos-tónál történt. Egy hatalmas szén-dioxid kitörés.

Az előbbiről kevesebb feljegyzés van (pedig akkor is életét veszítette pár tucat ember), de az biztos, hogy 1986-ban majdnem két millió tonna szén-dioxid tört fel és a tó 20 kilométeres körzetében nagyjából 1700 embert és 3500 háziállatot ölt meg a hatalmas felhő, ami nagy sebességgel telítette fel a környező völgyeket és az azokban elhelyezkedő falvakat. Az 1700 halott mellett rengeteg sérült is beszámoltak a hatóságok, akiknek a szén-dioxid, és a mellette feltörő hidrogén valamint kén okozott esetenként maradandó sérüléseket. A tó színe a kitörés után vörösré változott, köszönhetően az alsóbb, vasban gazdag rétegek felszínre törésének.

Nagyon szomorú és egyben hihetetlen történet, mint egy horrorfilm, amikor először találkoztam a Nyos-tó eme hatalmával, kellett egy kis idő, míg képes voltam elképzelni egy ilyen "gyilkos felhőt". Bár a szén-dioxid jóval kevésbé veszélyes gáz, mint a szén-monoxid, ugyanúgy színtelen és kis koncentrációban szagtalan, és ha a szervezetben szintje eléri a 10%-ot, az áldozat álmában is könnyen megfullad. Ez történt a Nyos-tó környéki falvak lakóival is, a legtöbb túlélő azért maradt életben, mert felébredt arra a hanghatásra, amikor nagy bugyborékolás kíséretében a gáz a tóból a felszínre tört. A borzalmas tragédia hatására a környékbeli falvak lakói éveken át azt vallották, hogy ördögi démonok rohanták le a békésen alvó falusiakat és ölték meg őket nyomok nélkül.

A helyzet hatására a kormány sürgősen elkezdte keresni a megoldást a Nyos problémájára, külföldi szakértők érkeztek a térségbe, akik méréseik után arra jutottak, hogy a szén-dioxid mennyisége miatt nagyjából 20-25 évente hasonló kitörésre számítani lehet, ha csak nem előzik meg előbb a tragédiát. A francia szakemberek 5 gáztalanító berendezés felállítását javasolták, ezek működését 1992-ben a Monoun-tóban, 1995-ben pedig a Nyos-tóban mutatták be, de végül utóbbiban mindössze egyetlen berendezést építettek fel 2001-ben, a tó közepén, teljes egészében amerikai forrásokból. A "gáztalanító" tulajdonképpen egy egyszeri, önműködő vízpumpa, amely a tó legmélyéről szívja fel a szén-dioxidban gazdag vizet, majd a nyomáscsökkenés újra és újra elindítja a folyamatot. A Monoun tavon is jól működik a projekt, nagyjából 1-2 év múlva szinte teljesen gázmentessé válik az a tavacska,

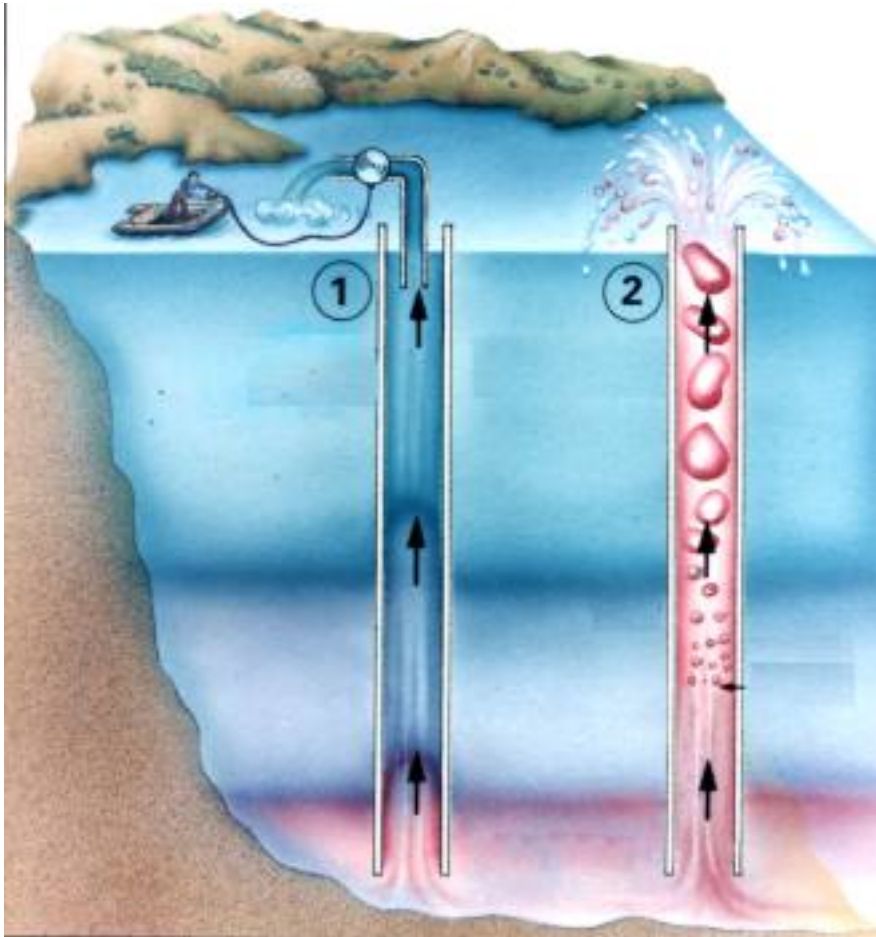
míg a Nyos teljes gáztalanításához további pumpákra lenne szükség, amelyekre viszont a kameruni kormánynak nincs pénze. Nemrégiben nyújtottak be kérelmet az Európai Unióhoz, hogy finanszírozási forrást találjanak a projekt kib?vítéséhez.

Ma tehát a Nyos-tó közepén csak egy folyamatosan m?köd? "szök?kút" jelzi azt, hogy ez nem csak egy csodálatos természeti képz?dmény, de az emberek életében az a nap örök nyomokat hagyott. Az egykori túlél?k és gyermekeik nagy része a területt?l távol, 7 nekik létrehozott táborban éldegél és várja a napot, amikor végre visszatérhetnek falvaikba. Ahol most már élnek mások is, az ország szinte teljes területét?l érkeztek ide telepések, akiket f?leg a rendkívül termékeny föld vezérelt ide. Az 1986-ban történt esemény óta még mindig nem sikerült megvalósítani a Nyos-terület reintegrációját, azaz gazdasági és társadalmi helyreállítását, ráadásul az erre irányuló több millió eurós program aláírása is csak 2007 elején történt meg.

Ez a program utak, iskolák, f?iskola, ivókutak, piacok, kórházak létrehozását tartalmazza teljes elektromos és adminisztratív ellátással együtt. De a legfontosabb, hogy a reintegrációs program a Nyos-tó teljes gáztalanítását is magában foglalja, de tekintélyes összeget különítettek el a napjainkban egyre éget?bb másik problémára is, ami a tó teljes elszabadulását is okozhatja. Ugyanis a tavat tulajdonképpen megszilárdult lávafal tartja a vulkán oldalában és vizsgálatok szerint ez a természetes gát kezdi megadni magát. Ha pedig megadja magát, akkor teljes egészében eláraszthatja a vulkán lábánál fekv? völgyeket és a benne álló falvakat, amelyekben szabadúszó telepések élnek a mai nap is. A 2005-ben elvégzett els? vizsgálat három évre becsülte azt az id?tartamot, amíg a láva megadja magát, szerencsére még most, 2009-ben is tartja magát, de sajnos egyre több és több apró repedés és rés jelentkezett a természetes támfalon. Eddig semmiféle konkrét megállapodás nem született valamiféle megoldásra, javaslatok vannak (a víz elvezetése, a természetes gát meger?sítése stb.), de sajnos még semmi konkrétum.

És akkor még ott van a Kivu-tó problémája is. A Nyos-tónál kétezerszer nagyobb óriást is többször megvizsgálták már a '86-os tragédia óta, és kutatók arra jutottak, hogy akár már ebben az évszázadban bekövetkezhet ott is egy óriási, a Nyosnál sok százszor nagyobb robbanás. Persze, ez csak elmélet, de a tó közelében fekszik a m?köd? Nyiragongo vulkán, amelynek egy komolyabb kitörése akár végzetes folyamatokat is beindíthat.

Visszatérve a Nyos-tó problémájához, a helyzet egyáltalán nem csak az én találmányom, 2008 augusztusában az ENSZ külön projektet hozott létre a megoldásra, amely projekt keretében végre szeretnék megvalósítani további "gáztalanító" pumpák telepítését a tóba, továbbá a helyiek megfelel? tájékoztatását a fentebb említett reintegrációs folyamatról.

És végül a happy end: 2008. december 31.-én, stílusosan a tó partján tartott sajtótájékoztatójában az ENSZ projektjének vezetője elmondta, hogy két "gáztalanító" pumpát már megrendeltek Franciaországból, a források is rendelkezésre állnak, továbbá a kitelepítettek hét táborában is elkezdődött egy szervezési, tervezési folyamat a hamarosan remélhetőleg bekövetkező "hazatérésre". De hiába is térhetnek végre vissza majd a falvaikba az egykori lakók 23 év után, a kultúrájukban, gondolkodásmódjukban bekövetkezett változásokat már soha semmi nem változtathatja meg, mert a hatalmas tömegsírok emléke örökké fog kísérteni.

www.mindennapiafrika.info - A Flag Polgári Műhely partnere

[Tweet](#)

[Pin it](#)

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyaláztatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló